

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і аудиту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Балансоведення

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 13 від 01 березня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Балансоведення
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	к.е.н., д.п.н., доц. Галушак І.Є.
Контактний телефон викладача	+38(067)3707508
Е-mail викладача	iryna.halushchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?%20mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=99&id_cou=5079
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є складання балансу, визначення різних видів балансу.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна “Балансоведення” викладається після вивчення курсів: “Бухгалтерський облік”, “Економіка підприємств”, “Фінанси”, “Фінанси підприємств”.</p> <p>Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок складання балансу, як форми фінансової звітності. Вона орієнтує на загальну економічну та облікову підготовку фахівців та оволодіння ним принципів, засобів, методів та прийомів обліку діяльності підприємств та їх аудиту. Спрямована на оволодіння навиками формування системи облікових даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень, оцінку господарських засобів та джерел їх утворення, створення обліково-аналітичної системи управління.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студенти вчать використовувати теоретичні знання, самостійно орієнтуватися в додатковому матеріалі; застосовувати на практиці методику вирішення конкретних виробничих завдань і ситуацій; проводити аудиторську перевірку активів і пасивів підприємства, складати аудиторські звіти та висновки за результатами перевірки фінансової звітності.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни “Балансоведення” є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування сучасної системи знань з теорії і практики бухгалтерського обліку; – розуміння принципів складання балансу; – вивчення методики відображення в бухгалтерському обліку наявності активів, власного капіталу та зобов'язань, а також господарських операцій, що зумовлюють зміни у їх складі, для забезпечення підготовки та складання фінансової звітності, а саме однієї з його форм - Балансу; <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Балансоведення” є: – правильне відображення бухгалтерського обліку в балансі;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення із активами і пасивами балансу; – засвоєння техніки документального оформлення та методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків; – ознайомлення з історичними передумовами створення балансу; – виокремлення видів балансу. 	
4. Компетентності	
<p>1 Навчально-пізнавальні компетенції, які передбачають сприйняття і відтворення інформації, а також розв'язання проблем, у ході яких необхідно переосмислити наявні знання, будувати їх нові об'єднання, структури, створювати нові знання. Це забезпечує: - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - розуміння сучасних форм обліку і аудиту.</p>	

2. Ціннісно-змістовні компетенції, які становлять цілі формування емоційно особистісного ставлення до процесів і явищ, виражаються через сприймання, інтерес, формування відношення, його осмислення і прийняття управлінських рішень. Це забезпечує: - здатність до аналізу та синтезу інформації обліку на основі логічних аргументів і перевірених фактів; - гнучкість мислення, відкритого для застосування набутих економічних знань для вирішення філологічних завдань; - здатність аналізувати показники звітності підприємства та організації.

3. Інформаційно-культурні компетенції, які спираються на використання чіткої, впорядкованої системи термінів та визначень, при поданні облікової інформації, дуже важливе для побудови процесу перекладу. По-перше, розуміючи цілі діяльності підприємства, особа, яка готує переклад, визначає першочергові елементи, порядок і перспективу подальшої роботи; по-друге, знання конкретних цілей дає можливість надійній і об'єктивній оцінці. Це забезпечує: - здатність до навчання та готовність підвищувати рівень своїх знань і професійних компетенцій; - розуміння зв'язку між порядком бухгалтерського відображення господарських процесів і методичними прийомами формування звітності підприємств.

5. Результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

– сутність, особливості бухгалтерського обліку на підприємствах, загальні принципи його побудови;

– нормативне регулювання діяльності та бухгалтерського обліку господарюючих суб'єктів;

– принципи побудови і правильного заповнення балансу;

– рівності між активом і пасивом, що впливає з подвійного запису;

– вимоги до занесення даних в баланс.

вміти:

– вміти відображати дані в балансі;

– використовувати облікову інформацію для оперативного управління підприємством;

– проаналізувати результати господарської діяльності підприємства та їх підрозділів;

– виявляти резерви та обґрунтування управлінських рішень у майбутній роботі.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
Практичні	16
Самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
4	071 Облік і оподаткування	II	Цикл професійної підготовки Вибіркові дисципліни

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Балансоведення в системі економічних наук Поняття про теорію бухгалтерського обліку як науки. Сутність балансоведення і його основні принципи. Парадокси бухгалтерського обліку	Лекція практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку, його еволюція. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку. Еволюція форми бухгалтерського балансу.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до	0,1	До наступного заняття за розкладом

			практичного заняття		
Тема 3. Бухгалтерський баланс. Будова, структура та зміст балансу. Характеристика балансу, як основної форми фінансової звітності. Класифікація балансів.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготуватися до контрольної роботи, пройти тестування до попередніх тем	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Зміни в балансі та історичні аспекти його розвитку. Зміни в балансі під впливом господарських операцій. Історичні аспекти виникнення і розвитку балансу.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Методика складання бухгалтерського балансу. Структура балансу. Порядок складання балансу і зміст його статей.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Підсумкове практичне заняття	Практичне заняття		Підготуватись до контрольної роботи	0,1	Згідно розкладу

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бална – 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік;</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-</p>
-----------------------------------	--

	наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточні тестування і відповіді на основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу 1, яка виконується на практичному занятті (10 балів); – оцінка за контрольну роботу 2, яка виконується самостійно за індивідуальними для кожного студента даними (10 балів); – оцінка за підсумкове тестування (5 балів); – оцінка за самостійну роботу – тестування по темах для самостійного вивчення (10 балів).
8. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні “2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова. – К. : Алерта, 2010. – 402 с. 2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку : Підруч. – К: А.С.К., 2008. – 692 с. 3. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : Підручник. / Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович, І. Л. Томашевська. – Житомир : ПП “Рута”, 2015. – 528 с. 4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. Навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга. – Житомир: ПП “Рута”, 2010. – 512 с. 5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : Підручник / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, З.Ф. Канурна, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська – Житомир : ПП “Рута”, 2015. – 192 с. 6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку : Підруч. – Житомир : ЖТІ, 2009. – 640 с. 7. М.Василюк, Т.Гнатюк, В.Шкроміда, Н.Мельник Організація обліку: [навчально- 	

- методичний посібник] / М. М. Василюк, Т. М. Гнатюк, В. В. Шкроміда, Н. Б. Мельник – Івано-Франківськ, 2013. – 340 с.
8. Голов С.Ф. Управлінський облік : підручник. / С.Ф. Голов. – К. : Лібра, 2016. – 704 с.
 9. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
 10. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua
 11. Кім Ю. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. Навчальний посібник. – Центр навчальної літератури, 2017. – 600 с.
 12. Корінько М.Д. Бухгалтерський облік: навч. посібник. – К. : ДП “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2009 – 459 с.
 13. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Мінфіну України від 31.03.13 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
 14. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
 15. Облік, оподаткування та аудит. Навчальний посібник. / Юстина Верига, В. Плаксієнко, В. Кулик, Є. Карпенко. – Центр навчальної літератури, 2019. – 509.
 16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua
 17. Податковий кодекс України, 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
 18. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [наказ Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.14р.]. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
 19. Соколов Я. В. Основи теорії бухгалтерського обліку / Я.В. Соколов. – К. : Фінанси і статистика, 2009. – 496 с.
 20. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. Підручник. – К.: Алерта, 2016. – 928 с.
 21. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.
 22. Хом'як Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні / Р. Л. Хом'як. – К. : Інтелект-захід, 2009.– 567 с.
 23. Шара Є., Бідюк О., Соколова-Гонтаренко І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік. – Центр навчальної літератури, 2019. – 424 с.
 24. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : Навч. посіб. – К. : Знання-Прес, 2003. – 444 с.
 25. Шило В.П. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії : навч. посіб. / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. – К. : Кондор, 2011. – 172 с.

Викладач _____

Галушак І.Є.